

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ЛІСОВОГО І САДОВО-
ПАРКОВОГО ГОСПОДАРСТВА

ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор НУБіП України
С. Ніколаєнко
2022

ПРОГРАМА
ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

з комплексу фахових дисциплін для вступників на освітньо-наукову програму «Садово-паркове господарство» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство»

Голова комісії
 Лакида П.І.

Гарант освітньої програми
 Колесніченко О.В.

Київ 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Реформи у вищій освіті регламентовано Законом України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 року. Відповідно до ст. 5 цього документа науковий ступінь кандидата наук прирівнюється до доктора філософії. Підготовка докторів філософії здійснюється за відповідними освітньо-науковими програмами на третьому рівні вищої освіти, посилюється її освітня складова. Особливо важливим є те, що саме на цьому рівні здійснюється інтеграція науки і освіти, а введення нового ступеня «доктор філософії» виводить українську вищу освіту на якісно новий міжнародний рівень.

Отримання здобувачем можливості навчатися на третьому (докторському) рівні вищої освіти за спеціальністю «Садово-паркове господарство» базується на визначенні рівня його знань з основних дисциплін за програмою підготовки бакалавра і магістра таких як: «Ландшафтна архітектура», «Ландшафтне будівництво», «Озеленення населених місць», «Комп'ютерне проектування», «Квітникарство», «Луківництво і газони», «Топіарне мистецтво», «Заповідне паркознавство та фітоценологія». Для успішного складання вступного іспиту необхідно продемонструвати розуміння ключових проблем у функціонуванні та збереженні садово-паркових ландшафтів, оптимізації урбанізованого середовища, вирощування високоякісного декоративного садивного матеріалу в галузі садово-паркового господарства, охорони навколишнього середовища та збереження різноманіття паркових екосистем, а також уміння визначати дослідницьку актуальну проблему в обраній галузі.

Програма для складання вступних іспитів за спеціальністю 206 «Садово-паркове господарство» сформована відповідно до програм підготовки фахівців в галузі садово-паркового господарства, охорони навколишнього середовища, декоративного садівництва та розсадництва, ландшафтного будівництва, фітодизайну за освітніми рівнями «Бакалавр» і «Магістр» та відповідати таким вимогам:

1. Уміти аналізувати і оцінювати основні теоретичні та методологічні знання щодо розв'язання та вирішення наукових завдань та проблем у галузі

садово-паркового господарства, охорони навколишнього природного середовища та збереження біорізноманіття садово-паркових ландшафтів та урбоекосистем. Знати основні прикладні проблеми сучасного стану, тенденції розвитку світової та вітчизняної науки про парки та урбоекосистеми.

2. Здійснювати критичний аналіз різних інформаційних джерел, авторських методик, конкретних освітніх, наукових та професійних текстів щодо збереження та відновлення природних об'єктів у галузі садово-паркового господарства.

3. Уміти створювати нові знання через оригінальні дослідження, якість яких може бути визнана на різних рівнях пізнання.

ПЕРЕЛІК ТЕМАТИЧНИХ НАПРЯМІВ

Тема 1. Задачі та проблеми у галузі садово-паркового господарства, охорони навколишнього середовища та збереження біорізноманіття паркових екосистем.

Наукові основи створення, формування, функціонування, впливу на зовнішнє середовище штучних рослинних насаджень різного цільового призначення.

Формування і функціонування мережі штучних заповідних парків.

Біологічні аспекти їх збереження, відтворення, раціонального і невиснажливого використання.

Біологічні засади функціонування насаджень різного призначення, їх структурні компоненти і механізми динаміки.

Загальні тенденції змін у паркових біогеоценозах та урбанізованих екосистемах.

Тема 2. Вирощування високоякісного декоративного садивного матеріалу, сучасний стан розсадництва та шляхи його розбудови.

Індустріальні технології виробництва різних видів садивного матеріалу деревних рослин; сучасний стан розсадництва та шляхи його розбудови.

Новітні технології вирощування садивного матеріалу декоративних рослин.

Сучасні технології виробництва та вирощування декоративного садивного матеріалу.

Ріст і розвиток деревних рослин за різних умов мінерального живлення.

Агробіологічні особливості оздоровлення та реабілітації ослабленого садивного матеріалу деревних рослин.

Особливості впливу регуляторів росту на основні процеси життєдіяльності діяльності деревних рослин.

Тема 3. Агробіологічні особливості оздоровлення та реабілітації деревних рослин.

Біотичні особливості росту і мінерального живлення деревних рослин. Технологічні особливості оздоровлення оздоровлення та реабілітації ослабленого садивного матеріалу деревних рослин: вплив ростових речовин на основні процеси жттєдіяльності деревних рослин.

Тема 4. Особливості формування елементів садово-паркового мистецтва.

Сучасні принципи формування елементів садово-паркових композицій: газони, квітники, вертикальне озеленення, розарій, сади на дахах, топіарні елементи, декоративні рослинні угруповання, вуличні насадження.

Основні аспекти созологічної фітодизайнології.

Охорона та відтворення раритетних видів деревних рослин на правовій основі.

Сучасні методи і технології практичного ландшафтного фітоценодизайну.

Підвищення стійкості насаджень у межах населених пунктів. Сучасні напрями розвитку топіарного мистецтва.

Основні аспекти інтер'єрної фітодизайнології. Організація захищеного простору, добір асортименту рослин та створення фітокомпозицій в інтер'єрах.

Тема 5. Функціонування та збереження ландшафтних об'єктів

Композиційні закономірності та прийоми формування садово-паркових ландшафтів.

Принципи добору рослин для формування штучних насаджень.

Створення та формування штучних насаджень на ландшафтних об'єктах різного функціонального призначення, використання принципів формування паркових культурфітоценозів.

Біологічні та екологічні особливості деревних, чагарникових і трав'яних рослин в умовах урбоекосистем. Методи сучасного ведення садово-паркового господарства. Формування стійких рослинних угруповань в урбогенному середовищі.

Основи раціонального збереження та відновлення садово-паркових ландшафтів.

Проведення комплексного аналізу об'єктів культурної спадщини з метою їх реконструкції, реставрації, консервації.

Тема 6. Оптимізація урбанізованих ландшафтів

Створення та вирощування штучних захисних та меліоративних насаджень у межах населених пунктів.

Особливості репродуктивної здатності дерев у захисних та меліоративних насадженнях в урбосередовищі.

Біологічні особливості та закономірності росту, розвитку і формування лісомеліоративних захисних насаджень, підвищення їхньої стійкості та продуктивності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ТА РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Анненков А. А., Иванов В. Ф., Хохрин А. В., Екимов Ю. А. Методические рекомендации. Ялта: Государственный Никитский ботанический сад, 1984. 27 с.
2. Атаманюк Ю. А., Костюченко Л. Л., Остапенко Я. В. Реконструкция городских зеленых насаждений К. : Будівельник, 1987. 240 с.
3. Білоус В. І. Садово-паркове мистецтво: коротка історія розвитку та методи створення художніх садів. К. : Науковий світ, 2001. 299 с.
4. Бондар Ю. А. Абесинова Н. П., Никиктина Е. Н., Сахаров А. Ф. Ландшафтная реконструкция городских садов и парков К. : Будівельник, 1982. 60 с.
5. Восстановление старинных ландшафтных парков. Методические рекомендации по проектированию. К. : НИИ градостроительства, 1974. 85 с.
6. Галкін С., Бурковська О., Чернецький Є. Структура та символіка старовинного парку «Олександрія» в Білоцерківській резиденції графів. Біла Церква : Вид-во. О.В. Пшонківський, 2007. 96 с.
7. Гладун Г. Б. Лісові меліорації агроландшафтів : словник довідник термінів та визначень. Харків: Нове слово, 2003. 164 с.
8. Дендросозологічний каталог природно-заповідного фонду Степу України: монографія. С. Ю. Попович, А. С. Власенко, Є. І. Берегута [та ін.]; за ред. С. Ю. Поповича. К. : КОМПРИНТ, 2014. 888 с.
9. Енциклопедичний словник-довідник ландшафтника. А. І. Кушнір, В. В. Пушкар, О. А. Суханова, І. І. Вакулик. К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2021. 270 с.
10. Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у населених пунктах України, затвердженої наказом Державного комітету будівництва, архітектури та житлової політики України від 24.12.2001 № 226 та зареєстрованої у Міністерстві юстиції України 25.02.2002 за № 182/6470.
11. Заповідна дендросозофлора Українського Полісся: монографія. С. Ю. Попович, А. М. Савоськіна, М. Ю. Шерстюк, Н. В. Михайлович, А. А. Дзиба; за ред. С. Ю. Поповича. К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2017. 188 с.

12. Збірник нормативних актів з озеленення та благоустрою населених пунктів України. К. : Корпорація «Укрзеленбуд», 2010. 260 с.
13. Біологія каштана їстівного (*Castanea sativa* Mill.): монографія. Колесніченко О. В., Григорюк І. П., С. М. Грисюк С.М. К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2013. 296 с.
14. Кучерявий В. П. Озеленення населених місць. Львів : Світ, 2005. 456 с.
15. Кучерявий В. П. Ландшафтна архітектура: довідник термінів. Львів : Компанія «Манускрипт», 2010. 156 с.
16. Ландшафтная реконструкция городских садов и парков / Бондарь Ю. А., Абесинова Н. П., Никитина Е. Н., Сахаров А. Ф. К. : Будівельник, 1982. 60 с.
17. Попович С. Ю. Чекліст дендроекзотів України: монографія. С. Ю. Попович, А. С. Власенко, О. Г. Кривенко. К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2016. 546 с.
18. Попович С. Ю. Конспект декоративних фітоавтохтонів України: монографія. Попович С. Ю., Власенко А. С., Вакаренко О. В. К. : ЦП «КОМПРИНТ», 2018. 267 с.
19. Посацький В. С. Основи урбаністики: навч. посібник. 2-е видання. Львів, 2001. 244 с.
20. Пушкар В. В. Квітникарство закритого ґрунту: навчальний посібник. К. : ДАККІМ, 2008. 224 с.
21. Рубцов Л. І. Деревья и кустарники в ландшафтной архитектуре. Справочник. К. : Наукова думка, 1997. 270 с.
22. Сохранение и восстановление старинных парков ред. М.Г. Курдюк. К. : Наук.думка, 1982. 108 с.
23. Українська енциклопедія лісівництва: в 2 т. за ред. проф. С. А. Сірука. Львів : НВФ «Українські технології», 2007.
24. Якубенко Б. Є. Геоботаніка: тлумачний словник. Навчальний посібник. Якубенко Б. Є., Попович С. Ю., Григорюк І. П., Мельничук М. Д. К. : Фітосоціоцентр, 2010. 420 с.